

एकभक्तवृत्तं विष्णुधर्मोक्तम् । “चैत्रं विष्णुपरो मासमेक-
भक्तेन यः क्षिपेत् । सुवर्णमणिमुक्ताढ्यं गार्हस्थ्यं सम-
वाप्नुयात् । अहिंसः सर्वभूतेषु वासुदेवपरायणः ।
नमोऽस्तु वासुदेवायैव हृत्पादगतं जपेत् । अतिरात्रस्य
यज्ञस्य ततः फलमाप्नुयात् । यस्तु संवत्सरं पूर्णमेक-
भक्तो भवेन्नरः । अहिंसः सर्वभूतेषु वासुदेवपरायणः ।
नमोऽस्तु वासुदेवायैव हृत्पादगतं जपेत् । पौष्णरी-
कस्य यज्ञस्य ततः फलमाप्नुयात् । दश वर्षसहस्राणि
स्वर्गलोके महीयते । तत्क्षयादिह चागल्य माहात्म्यं
प्रतिप्रदत्तम्” ।

ऐश्वर्यहतीयाव्रतं विष्णुधर्मोक्तम् । “हतीयायां तथाभ्यर्च्य
ब्रह्मविष्णुमहेश्वरान् । पृथक् पृथक् नाममन्त्रैर्नैवेद्यादि-
निवेदयेत् । त्रीन् कोकांश्च तदा नाम सम्यक् संपूजये-
न्नरः । ऐश्वर्यं महदाप्नोति गतिमपराञ्च विन्दति” ।
कदलीवृत्तं भविष्योक्तोक्तम् । “शुकं पक्षे चतुर्दश्यां मासि
भाद्रपदे नृप ।। देयक्यं वरक्षीभिः फलेनानाविधे-
स्तथा । विरूढैः सप्रधान्यैश्च दीपावक्ताचन्दनैः । द-
धिदुर्वाक्षतैर्वस्त्रैर्नैवेदयेत्तथाचितैः । जातोफलैः पूज-
फलैर्बद्धकदलीफलैः । तस्मिन्नहनि दातव्यं स्तोभी-
रम्याभिरण्यजम् । मन्त्रेणानेन चैवाध्यं तच्छृणुष्व
नराधिप ।। चित्तस्था कदली नित्यं कदली कामदा-
यिनी । शरीरारोग्यालायक्यं देहि देवि ! नमोऽस्तु ते” ।
कन्दुचतुर्थीवृत्तं देवीपुं. “माघमासे तु सव्याप्ते चतुर्थी क-
न्दुसंज्ञिता । सोषोषा तु सुरश्रेष्ठ ! ततो राज्यं भवि-
ष्यति । सर्वोपहारसम्यक् सर्वोपस्कारमाहरेत् । कन्दु-
पक्कं फलं शाकं लवणं गुडशर्करा । खण्डं कुसुम्वरी
जीरं धान्यानि विविधानि च । दातव्यानि रघुश्रेष्ठ !
कन्यकानान्तु भक्तितः” ।

कपिलापठोवृत्तं स्कन्दपुं. “प्रौष्ठपदोऽसिते पक्षे षष्ठी भौमेन
संयुता । व्यतीपातेन रोहिण्या सा षष्ठी कपिला
स्रजः” । प्रौष्ठपदो, भाद्रपदस्य स चात्र दशान्तोपाज्ञाः,
रोहिणीयोगस्य तत्रैव सम्प्रयात्” ।

“द्वितीया (अन्या) तु महापुण्या दुर्लभा वृत्तिनः क-
चित् । षष्ठी संवत्सरस्थान्ते सा पुनस्तेन संयुता ।
चैत्रवैशाखयोर्मध्ये सिते पक्षे शुभोदया । वैशाखे-
ऽपि च राजेन्द्र ! दारवत्यां परा स्रजः । यदि हस्ते
सहस्रांशुस्तदा कार्यं व्रतं ब्रूयैः । अस्यां चैव कृतं
दत्तं यत्किञ्चित् प्रतिपादितम् । तस्य सर्वेषु पुण्यसु

संख्यां वक्तुं न शक्यते । यस्मिन् काले भवेदेतैर्गुणैः
षष्ठी युता तदा । पञ्चम्यामेकभक्तस्तु कृत्यास्तत्र विच-
क्षणः । षष्ठ्यां प्रातः समुत्थाय कृत्वा दौ दन्तधावनम्”
इत्यादि ।

करणवृत्तं ब्रह्माण्डपुं. “शृणु राजन् ! प्रवक्ष्यामि करण-
वृत्तसूत्रम् । ववाख्यं बालवयस्यैव कौलवन्तैर्तिलङ्गरम् ।
वर्णजं विटिरित्वाहुः करणानि पुराविदः । माघमासे
तु सव्याप्ते शुक्लपक्षे यदा भवेत् । ववाभिधानकरणसुप-
वासस्तदा सवेत् । एवं सप्त विधेयानि ववाख्यान्यथ
सप्तमे । ववे तु करणे प्राप्तौ पूर्वं पूर्वं समाचरेत् ।
ब्राह्मणान् भोजयेन्नात सप्तसंख्यान् सदक्षिणम् । अथैवं
बालवादीनि विष्णुनानि यथाक्रमम् । उभित्वा सप्त स-
प्तैव पूर्वोक्तविधिना नृप ! । समापयेद्वृत्तं भूरिगोभूक्षेना-
दिदानतः । एवंकृते व्रते राजन् ! राजसुखाश्चमेधयोः ।
समस्तं फलमाप्नोति सुखं कीर्त्तिं महाप्रियम्” ।

कमलसप्तमीवृत्तं पद्मपुं. “अतः परं प्रवक्ष्यामि वृत्तं कमल-
सप्तमीम् । यस्य संकीर्त्तनादेव तृष्यतीह दिवाकरः ।
वसन्तामलसप्तम्यां स्नातः सन् गौरसंप्रैः । तिलपात्रे तु
सौवर्णं निधाय कमले रविम् । वस्त्रोपवीताभरणगन्ध-
पुष्पैरयाचयेत्” ।

कल्किहादधीवृत्तं धरणिवृत्तोक्तम् “तदङ्गाङ्गपदे मासि शुक्ल-
पक्षे तु हादधीम् । सहस्रत्र विधिना देवसर्चयेत् पर-
मेश्वरम् । नमोऽस्तु कल्किने पादौ क्षुण्णेशाय वै
कटिम् । श्लेष्मप्रध्वंसनायोरु जगन्मूर्त्तिस्तथोदरम् ।
श्रीकण्ठारोति कण्ठन्तु खड्गाणीति वै भुजौ । स-
नाम्ना शङ्खचक्रे तु विश्वमूर्त्तिस्तथा शिरः । एवमभ्यर्च्य-
मेधावी प्राग्वत्तस्यापतो घटम् । विन्यस्य कल्किं
देवं सौवर्णं तत्र धारयेत्” ।

कल्पवृत्तवृत्तं पद्मपुं. “त्र्यहं पयोव्रते स्थित्वा वाञ्छनं कल्प-
पादपम् । पञ्चादूर्ध्वं यथाशक्त्वा तच्छुचं सुर्पसंस्थितम्” ।
सूर्ये श्लेषद्वयम् “दत्त्वा ब्रह्मपदं याति कल्पवृत्तवृत्तं
स्रजतम्” ।

कल्याणसप्तमीवृत्तं पद्मपुं. “सौरधर्मं प्रवक्ष्यामि पार्थ ! क-
ल्याणसप्तमीम् । तस्या विधानं वक्ष्यामि यथावदनु-
व्रतः । यदा तु शुक्लसप्तम्यामादित्यस्य दिनं भवेत् । सा
तु कल्याणिनी नाम विजया च निगद्यते । प्रातर्गन्धेन
पयसा स्नातमस्यां समाचरेत् । शुक्लाम्बरवरः पद्मम-
लतैः परिकल्पयेत् । माण्डूक्योऽष्टदं मध्ये तद्वृत्तञ्च